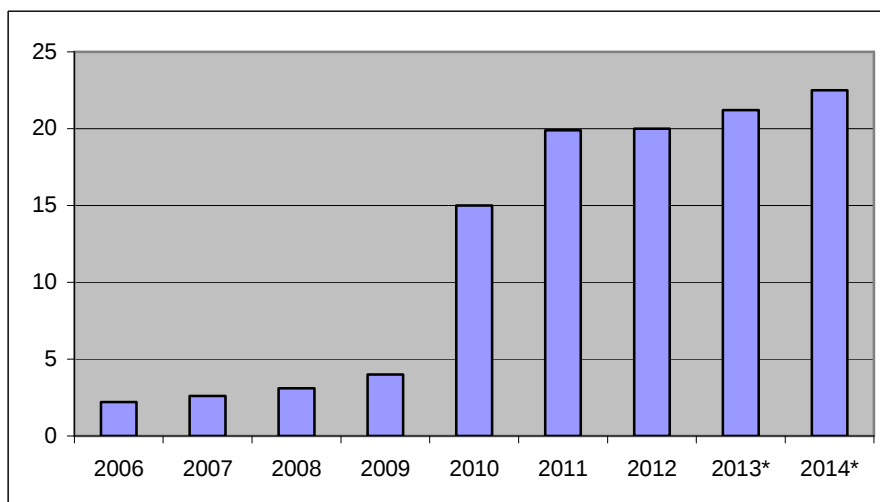

Mongolsko se stává významným hráčem na trhu s koksovatelným uhlím

Světový trh s koksovatelným uhlím je dlouhodobě utvářen zejména dodavatelsko-odběratelskými vztahy mezi asijskými ocelárnami a australskými těžařskými společnostmi. V rámci Asie je pak samozřejmě největším hráčem Čína, jakožto největší producent oceli na světě a tedy i významný spotřebitel a dovozce koksovatelného uhlí, které je důležitou komoditou pro produkci oceli. Austrálie si ještě donedávna na čínském trhu držela pozici nejvýznamnějšího exportéra koksovatelného uhlí. V posledních dvou, třech letech se však čím dál více na čínském trhu prosazuje Mongolsko, země se značným nerostným bohatstvím, kde ložiska s uhlím se nacházejí prakticky po celé zemi. Podíváme-li se na konkrétní čísla, pak ještě v roce 2006 vývoz koksovatelného uhlí z Mongolska činil 2,2 mil. tun, v roce 2009 se oproti roku 2006 již téměř zdvojnásobil na úroveň kolem 4 mil. tun a výrazný zlom přišel v roce 2010, kdy mongolský export této komodity už vykazoval hodnotu 15 mil. tun. Většina vývozu přitom směřuje do Číny. Vývoj exportu koksovatelného uhlí znázorňuje následující graf.

Graf č.1: Vývoj exportu koksovatelného uhlí z Mongolska (v mil. tun)

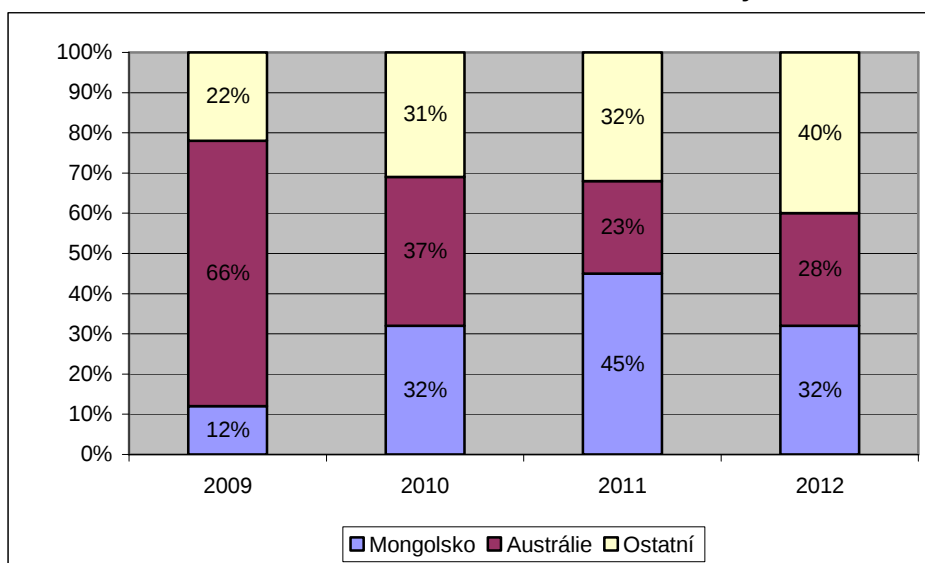

zdroj: AME, *odhad

Rok 2011 znamenal další expanzi mongolského uhlí na čínském trhu, když vývoz meziročně vzrostl o 5 mil. tun na téměř 20 mil. tun, čímž se Mongolsko stalo největším dodavatelem koksovatelného uhlí do Číny a předstihlo Austrálii. Napomohly tomu samozřejmě rozsáhlé povodně v australském státě Queensland na počátku roku 2011 a tedy výpadek těžby tamních těžařů, na což čínské ocelárny reagovaly zvýšenými dovozy z Mongolska. V roce 2011 tak Mongolsko mělo na celkovém čínském dovozu koksovatelného uhlí podíl 45 %, Austrálie 23 % a ostatní země pak 32 %. Domnívám se však, že i kdyby žádné povodně toho roku v Austrálii nebyly, tak by

podíl mongolského uhlí na celkových čínských dovozech mohl být zhruba třetinový a tím by tak dotahoval dovozy z Austrálie. Už v roce 2010 totiž Čína dovážela 32 % koksovatelného uhlí z Mongolska a 37 % odebírala od australských těžařských společností, přičemž ještě v roce 2009 Austrálie zcela dominovala na čínském trhu s tímto druhem uhlí s 66% podílem. Konkrétní čísla přináší níže uvedený graf.

Graf č.2: Dovoz koksovatelného uhlí do Číny

zdroj: AME

Jaké jsou důvody takového oživení na trhu koksovatelného uhlí v Mongolsku? Poohlédnu-li se zpět do historie, tak před 21 lety došlo k rozpadu Sovětského svazu, čímž Mongolsko (tím, že bylo 70 let pod sovětským vlivem) ztratilo hlavního obchodního partnera. Mongolská ekonomika se tak počátkem 90. let minulého století propadla do hluboké krize a nebyly tak podmínky a zdroje využít potenciál velkých zásob nerostných surovin. Situace se v Mongolsku postupně obracela k lepšímu od přelomu tisíciletí, kdy rostoucí poptávka po surovinách (zejména ze strany rychle rostoucí Číny) čím dál více tlačila na růst světových cen komodit, což podporovalo postupný příliv zahraničních investorů a apetit investovat do těžební infrastruktury. Začal se tak probouzet značný nerostný potenciál země (zásoby uhlí se odhadují na 160 miliard tun, železné rudy na 1,6 miliard tun, mědi na 40 milionů tun, zásoby zlata na 3000 tun). Čínské zahraniční investory tak začaly v průběhu posledního desetiletí doplňovat rovněž investice globálních těžební společností z USA, Kanady, Austrálie či Japonska. Mongolská ekonomika tak v posledních deseti letech začala vykazovat meziroční růsty i okolo 10 či 15 %.

Těžební sektor v Mongolsku tak postupně nabíral na síle (aktuálně se podílí na celkové průmyslové produkci zhruba 60ti procenty), těžba a export koksovatelného uhlí tak logicky začaly vykazovat rostoucí trajektorii. Podpurným faktorem pro rostoucí export koksovatelného uhlí na čínský trh je rovněž cenová konkurenceschopnost, kdy Mongolsko jako vnitrozemský stát sousedící s Čínou může nabídnout nižší ceny v porovnání s námořním trhem. V roce 2012 se australský těžební sektor sice již vzpamatoval z velkých povodní a došlo k opětovnému navýšení exportů koksovatelného uhlí do Číny, nicméně Mongolsko si již dokázalo udržet pozici nejvýznamnějšího dodavatele s 32% podílem.

Pochopitelně vše neprobíhá tak hladce, jak se zdá, politická reprezentace se musí potýkat s různými tlaky kolem tendrů na rozvoj dalších uhelných ložisek, ať už v podobě protekcionistických snah mongolských nacionalistů snažících se zabránit výraznějšímu vlivu zejména čínského či ruského kapitálu nebo v podobě nařčení ze zmanipulování těchto tendrů (korupce je v Mongolsku velkým problémem, země se podle žebříčku organizace Transparency International nachází až na 120. místě z celkového počtu 184 zemí). Tyto problémy pak způsobují průtahy v rozvoji dalších těžebních projektů, jenž mají za cíl odhalit další významná ložiska koksovatelného uhlí. I přesto se domnívám, že Mongolsko bude v budoucnu schopno dále rozšiřovat svůj obrovský nerostný potenciál a udrží si pozici nejvýznamnějšího dodavatele koksovatelného uhlí do Číny.